

MAGYAR CIGÁNYZENÉSZEK LAPJA

A MAGYAR CIGÁNYZENÉSZEK ORSZ. EGYESÜLETE HIVATALOS SZAKKÖZLÖNYE

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

BUDAPEST, IX.

KINIZSI-U 16.

Telefon: József 405—81.

SZERKESZTI: A SAJTÓBIZOTTSÁG

Megjelenik minden hónapban

Leptulajdonos:

MAGYAR CIGÁNYZENÉSZEK

ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

M e g h í v ó.

1929. évi január hó 24-én, Budapest, IX., Kinizsi-utca 16. szám alatt, délután 3 órai kezdettel tartja

1929. évi rendes és egyben alapszabálmódosító közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.	6. Tisztikar és választmány megválasztása.
2. Jelentés az elmúlt évről.	7. Az alapszabályok 28. §-ának módosítása.
3. Zárszámadás és mérleg előterjesztése.	8. Indítványok.
4. Számvizsgálók jelentése.	9. Elnöki zárszó.
5. Felmentvény megadása.	

Vidéki helyicsoportok kiküldötteivel ugyanezen helyen és napon délelőtt 10 órakor előértekezletet tartunk.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter Ur által 155.660/1928. sz. a. módosított alapszabályok 38. §-a értelmében indítványok és interpellációk két héttel a közgyűlés előtt írásban bejelentendők az egyesület központi elnökségénél.

A helyicsoportok vezetősége a közgyűlést megelőzően 8 nappal köteles taggyűlést összehívni, amelyen a tagok a közgyűlési küldötteket megválasztják.

M e g h í v ó.

A Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületének budapesti Helyicsoportja

1929. január hó 17-én délután 3 órakor, Budapest, IX., Kinizsi-utca 16. szám alatt tartja

évi rendes közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.	5. Felmentvény megadása.
2. Jelentés az elmúlt évről.	6. Tisztikar és választmány megválasztása.
3. Zárszámadás és mérleg előterjesztése.	7. Indítványok.
4. Számvizsgálók jelentése.	8. Elnöki zárszó.

A Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületének budapesti helyicsoportja
1929. január 17-én a rendes évi közgyűlés megtartása után Budapest, IX., Kinizsi-utca 16. sz. alatt

t a g g y ű l é s i

tart. A taggyűlés tárgya: Az alapszabályok 37. §-a értelmében a közgyűlési kiküldöttek megválasztása.

A Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületének elhelyező irodája megnyitott
VIII. ker. Kissalétrom-utca 4 szám alatt. Telefon: József 353—88.

Közgyűlés előtt!

Az egyesületek életében mindig nagy napot jelent a rendes évi közgyűlés. Ezen a napon számol be a Vezetőség az elmúlt évben folytatott eredményes, vagy különböző okoknál fogva eredménytelen működéséről. A közgyűlés az a hely, ahol a tagok összességének alkalma van arról gondolkodni, hogy a megkezdendő új évet milyen formában és hogyan kezdje meg, kik álljanak a vezetés élén és azok mit hogyan csináljanak. A közgyűlés az az idő, amikor a tagok összessége egész komolyan átgondolja az egyesületi élet menetét, hogy a lelépő, vagy az újonnan megválasztott vezetőségnek tanácsokat, javaslatokat adjon az egylet életét illetőleg. Legalább minden egyesületi életben így szokott ez lenni. Ilyenkor elmaradnak a hétköznapi civódások, a tagok ünneplő ruhába öltöznek, hogy ezzel is megtiszteljék az önmaguk alkotta egyesületüket. Ismétljük, ez minden komoly egyesületi életben így szokott lenni.

Sajnos, mi, akik e sorokat lapunkba írjuk, sok közgyűlést láttunk már az egyesületünkben, de azokról mindegyikről elmondhatjuk, hogy egyik sem nézett úgy ki, mintha ünneplő emberekből állott volna. Egyik sem volt olyan, amelyikről látszott volna, hogy azon az összes résztvevők komolyan gondolkoztak volna az egyesületi élet felett. Sajnos, a mi közgyűléseinken a tiszteletreméltó kivételek mellett a legnagyobbobbszt úgy szerepeltek a megjelent tagok és nemtagok, hogy kiállván a terem közpére, kiabáltak és lármáztak egyszerű élejt, egyszer pedig halált kiáltva az egyébként jószándékú volt, vagy lenni kívánó vezetőségi tagok fejére. Egészen természetes, hogy ilyen közgyűlésen, amelyiken minden van, csak komoly meggondolás nem, nem lehet komoly dolgokat elintézni. Ennek, hogy ez így volt, elsősorban az egylet iránt nem lelkiismeretes tagok, másrészt pedig a régi alapszabály voltak az okai. A régi alapszabály úgy rendelkezett, hogy a közgyűlést tömeggyűléssé fette, pedig tudott dolog az, hogy főmeggel tanácskozni nem lehet. Pedig a közgyűlésnek kell lennie a lehető legkomolyabb tanácskozásnak. Ezért, hogy ez a lehetetlen helyzet megszűnjön és az egyesületi élet helyes irányba terelődjék, a Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur, elrendelte az alapszabályok módosítását. Az elavult és régi alapszabályokat a rendelet értelmében módosítani kellett. Ezt az épen nem könnyű munkát az egyesületünk is elvégezte. Az elmúlt héten kaptunk vissza egyesületünk a Belügyminiszter Urtól a felterjesztett és az általa jóváhagyott alapszabályokat. Tehát az egyesületünk az új szövegben az új alapszabályok értelmében fogja közgyűlését megtartani. **Az új alapszabályok a közgyűlést küldöttközgyűlésnek írja elő.**

Mit jelent ez? Ez annyit jelent, hogy a közgyűlésen úgy a budapesti csoportot, mint minden más városbeli csoportot, ahol a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületének tagjai vannak, a közgyűlésen kiküldöttek képviselik. Az alapszabályok 37. §-a a közgyűlésre vonatkozólag a következőképpen intézkedik.

„Minden helyicsoport 50 tagig, egy kiküldöttet választ, ezen felül 100 rendes tag után joga van még egy-egy kiküldöttet küldeni a közgyűlésre. Ameny-

nyiben az első 50 tagon feüli taglétszám a százat el nem éri, úgy a helyicsoportnak csak azon esetben van joga az első 50 tag után választott egy kiküldöttön kívül még egy kiküldöttet választani, ha az első 50 tag feletti tagok létszáma eléri vagy meghaladja az 50-et. Ezenkívül a helyicsoportok elnökei hivatalból közgyűlési kiküldöttek.

A kiküldöttek akadályoztatásuk esetén képviselhetik magukat esetleg nemtagokkal is.

Egy kiküldött azonban egy szavazatnál többet nem képvisel, még abban az esetben sem, ha több helyicsoport küldötte ki.”

Tehát eddig szól az alapszabály idevonatkozó pontja. Ez azt jelenti, hogy a Budapesti Csoport is csak annyi tagot fog kiküldeni, ahányszor száz rendes fizető tagja van. A kiküldötteken kívül a közgyűlés rendes tagjai a volt vezetőség és a választmány teljes számmal. Így a közgyűlés előreláthatólag nem fog több személyből állni, mint 60—70 tagból. Ez a szám biztosíték arra, hogy a közgyűlési nővéja magas lesz és tényleg komoly tanácskozó testületté alakul át. A Budapesti Csoportba tartozó összes tagoknak a közgyűléssel kapcsolatban egyéb kötelességük nem lesz, minthogy kiválasztják azt a 20—30 komoly és az egyleti dolgokhoz értő pontos tagokat, akik Budapest összes cigányzenész tagjai nevében a közgyűlésen felszólalnak és tanácskoznak. Reméljük, hogy ez az új megkezdett esztendő több eredményt és munkát fog tudni adni az egyesület tagjainak.

Kivonat az 1928. november 22-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvéből

Választmány határozatilag kimondja, hogy mindazon tagok, akik három hónapnál több tagdíjjal vannak hátralékban és a működési engedélyük a kezükben van, 5 (öt) pengő 80 fillér befizetése ellenében az egyesület új tagjává felvehető azzal, hogy a kedvezmények az alapszabály szerint 1 (egy) év múlva jár nekik. Azon tagok, akik több mint három havi tagsági díjjal hátralékban vannak és a működési engedélyük a kezükben nincs, tekintet nélkül arra, hogy a működési engedély ügye folyamatban van-e, vagy sem, ha 8 (nyolc) pengőt befizetnek, az egyesület új tagjává felvehető és működési engedélyüket, ha már az az egyesületnél van, kikapják, ha pedig az eljárás még megindítva nincs, az egyesület azt megindítja. Ezen kedvezményes tagfelvétel 1929. január 6-ig eszközölhető. Ezen időponton túl csak a meghatározott 8 P, azaz Nyolc pengő beiratási díj lefizetése mellett vehetők fel.

Választmány továbbá elhatározza, hogy akik az egyesület régi tagjai akarnak maradni és a kedvezményben folytatólagosan részesülni, azoknak hátralékos tagdíjait 1928 december 15-ig be kell fizetni, mert ellenkező esetben csak mint új tagoknak vehetők fel az egyesületbe.

Kivonat hitelül:

Kovács Ilona
jegyzőkönyvvezető.

Orsolya Géza
alelnök.

Néhány szó az elhelyezés kérdéséről

A m. kir. kereskedelmi miniszterium 85.271/IX. 1928. sz. rendelete a munkáshelyezés kérdését szabályozza. A rendelet régén várt megoldása az elhelyezés kérdésének. Ránk nézve annál is inkább fontos, mert nálunk épp az elhelyező kérdés volt az, melyet eddig még nem sikerült megoldani.

A fenti rendelet elrendeli, hogy az egyesületi elhelyezőirodák, melyek eddig működtek, ezután csak úgy működhetnek, ha működésük menetéről állandóan jelentéseket tesznek a munkaközvetítő hivatalnak. Egyben szabályozza ezen irodák szervezetét is, amennyiben kimondja, hogy minden iroda élén felelős vezető kell hogy álljon, ki az iroda működéséért teljes mértékben felelős.

Tekintettel ezen rendeletre, az egyesület választmánya elhatározta, hogy rendszeres szervezett irodát állít fel. Ez meg is történt és az iroda a napokban már megkezdte működését.

Az iroda szervezete úgy épül ki, hogy egy felelős ügynök vezetése mellett több ügynök működik. Ennek igen nagy előnye, hogy azon ügynökök, kik eddig minden engedély nélkül működtek, ezután, mint az iroda hivatalos alkalmazottjait működnek. A cigányság szempontjából ennek az igen nagy előnye, hogy az ügynök nem számíthat fel ügyszólván tetszészerinti ügynökdíjat, mint azt eddig tette, hanem csak a választmány által megállapított 5 százalékot. Már most figyelmeztetjük tagjainkat, hogy amennyiben egy ügynök bármily címen többet számítana ennél fel, rögtön tegyenek jelentést az egyesület vezetőségénél, mely rögtön intézkedik és megtorolja a visszaélést. Az elhelyezés csak az egyesület hivatalos úrlapján, szerződés nyomtatványán történhet. Ezekben a szerződésekben ki van köelve az egyesület választottbíróága, mint illetékes bíróság. Ennek megint az a nagy előnye, hogy ha bárkit is jogsérelem ér, nem kell a rendes bírósághoz fordulnia és esetleg éveikig pereskednie, míg kiderül az igazsága, hanem bejelenti sérelmét az egyesületre, ott rögtön összehívják a választottbíróaságot és az haladéktalanul határoz ügyében, úgy, hogy évek helyett pár hét alatt az egész ügy el lesz intézve és mindenki megkapja azt, ami neki jár.

A most ismertetett választottbíróágon kívül még nagyobb horderejű intézkedést is tartalmaz a választmánynak azon határozata, hogy ezentúl nemcsak a zenekarvezető szerződik le a munkaadóval: kávéssal, vagy vendéglőssel, hanem a zenekari tagok is leszerződnek a primással. Ennek igen nagy előnye az, hogy a primás biztosítva van arról, hogy a tag nem hagyja ott máról-holnapra akkor, amikor neki tetszik, hanem igenis, a közöttük levő szerződés értelmében a tagnak a szerződés tartama alatt nem szabad felmondás nélkül máshová szerződnie. A tag szempontjából pedig azért előnyös, mert a szerződésben meg lesz határozva a fizetése és tudja, hogy neki mennyi jár, tehát a primás nem adhat kevesebbet.

Általában, ezeknek az újításoknak az a nagy előnye, hogy az egyesület a jövőben örködni fog úgy a zenekarvezetőket, mint a tagok jogai és kötelezettségei felett. Nem lehet tehát egyiket sem kijátszani, úgy mint eddig lehetett.

Egyelőre ennyit tartottunk szükségesnek az elhelyezőiroda új szervezetéről elmondani. A részleteket a működése során fogják megtudni a tagok.

Most csak arra kérünk mindenkit, hogy amily jóakarattal és ügybuzgalommal alkotta meg a választmány az új rendet, oly jóakarattal és kötelesség-érzettel vessék alá annak a tagok is magukat és ne szerződjenek az irodán kívülről ügynök útján, mert ha ezt teszik, saját maguknak ártnak vele elsősorban, de ártnak vele az iroda rendjének és működésének is.

J. J.

A budapesti bőgös és cimbalmos szakosztály megalakulása

A budapesti bőgösök és cimbalmosok Dombi István és Szalay Lajos kezdeményezésére külön szakosztályba tömörültek. A módosított alapszabályok 64. §-a értelmében a helyicsoporthoz tagjai hangszerelosztás szerint jogosítva vannak szakosztályokat létesíteni. A fent nevezett két úr ennek alapján dolgozta ki dícséretes szorgalommal a szakosztály tervezetét. Több előtervezet után november 30-án tartotta alakuló közgyűlést az új szakosztály a Baross-kávéház külön termében.

Az alakuló közgyűlést Szalay Lajos nyitotta meg, körvonalozván a szakosztály céljait és működésének kereteit. A megnyitás után Dombi István olvasta fel a szakosztály ügyrendjét és szabályait. Lényegében a szakosztály céljait tűzte ki, hogy a tagokat gazdasági érdekeik megvédése végett tömörítse. A szabályok értelmében a szakosztály tagja csak oly zenész lehet, ki az egyesületnek rendszeres fizető tagja. A szakosztály tagjai kötelesek odahatni, hogy a velük egy zenekarban működő zenészek mind rendszeres fizető tagjai legyenek az egyesületnek.

A továbbiakban a szakosztály tagjai a zenekarvezetőkkel külön szerződést kötnek. Ennek kettős célja van. Elsősorban a tag nem hagyhatja ott a zenekart minden felmondás nélkül, ami eddig sokszor megesett és ami nagyrészt oka volt, hogy a zenekarok nem tudtak oly összjátékot produkálni, amely megfelelő lett volna. A második cél, hogy a zenekarvezető se küldhesse el a tagot tetszése szerint felmondás nélkül, hanem igenis, ha a tag megfelelő, a szerződés tartama alatt el nem küldhető, amennyiben pedig nem fix időre szól a szerződés, csak felmondási idő után küldhető el.

Céljait tűzte ki a szakosztály a cigányzenészeknek a munkásbiztosításba való bevitelét. Ez irányban megkeresi az egyesület vezetőségét, hogy a kellő lépéseket megfelelő törvény hozása iránt megtegye. Elősegíti ezt a tag külön szerződése, mely a vállalkozási jellegtől megfosztja a cigányzenészeket, mert eddig a törvény meghatározalának egyik legfőbb akadályai a vállalkozási jelleg volt.

A továbbiakban cigányzenész iskola felállítását tűzi ki célul és a munkanélküli segélyezést, valamint a nyugdíjalap felállítását.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta az előterjesztett határozati javaslatot.

Ezekután megválasztották a szakosztály elnökét és jegyzőjét. Elnöknek a közgyűlés először Szalai Lajost kérte fel, azonban miután Szalai az elhelyezőiroda vezetője, az elnökséget nem vállalhatta.

A közgyűlés ezután egyhangulag megválasztotta Dombi Istvánt elnöknek és Bura Lászlót jegyzőnek. A megválasztottak nevében először Dombi István köszöntö meg a bizalmat, igérvén, hogy ami erejétől telik, mindent el fog követni, hogy a szakosztály az eléje tűzött szép célokat elérhesse. Ezután Bura László mondott köszönetet megválasztásáért.

A központ részéről dr. Járosi Jenő, központi ügyész vett részt a közgyűlésen. A választások meg-
ejtése után emelkedett szólásra. Örömmel üdvözölte a szakosztályt. A megalakuláshoz jelt látja egy új, jobb jövőnek. Végre a cigányság is megérti a nagy igazságot, hogy tömörülésben rejlik az erő. A kitűzött célok nagyon hevesek. Csak arra kéri a meg-
jelenteket, hogy a lelkesedés, amellyel a szakosztályt megalakították, ne legyen számalang, az eszmék mellett ki kell tartani. Ne gondolják, hogy máról holnapra minden megváltozik. Nem. Ehez hónapok munkája kell. Bejelenti, hogy a központ már hozzájárult a szakosztály megalakulásához és elfogadta azokat az elveket, melyeken a szakosztály működni akar.

Többen szólaltak még fel. Mindannyian hangoztatva a szakosztály tagjainak összetartását.

Dombi István elnök ezután megköszönte a megjelenést és berekesztette a gyűlést. Ezekután az előkészítő munkálatokat végző 16 tagú bizottság ült össze, hogy a legközelebbi teendőket megbeszélje.

Felhívás a kiskoru cigányzenészekhez

A Magyar Cigányzenészek Országos Egyesülete ezúton értesíti a kiskorú zenészeket, akik egyetlen útján működési engedélyért folyamodtak, hogy jelentkezzenek az egyesület irodájában: IX. ker., Kinizsi-utca, Kinizsi-étterem. Mindazon kiskorúak, akik régebben beadták kérvényüket, jelentkezhetnek Kovács Ilona tisztviselőnőnél, mert a Főkapitányság engedély-igényosztálya a kérelmezők egy részének engedélyét megküldötte.

Leleplezték Bihari szobrát a Margitszigeten

A magyar hősi zene nagy költőjének, a magyar zenekultúra egyik legtünneményesebb alakjának emléksobrát az Alsó-Margitszigeten állították fel egy szomorú fűzekből övezett tisztáson, a Sziget Club és a Kastély-vendéglő között. A szobor környékét díszan feldíszítették nemzetiszínű és székesfővárosi lobogókkal, a talapat körül a főváros ékszínkéruhas csatlósai és pestvármegyei huszárok álltak díszőrséget. Két pestmegyei huszár azokat a fecskefarkú lovassági zászlókat tartotta, melyek alatt száznál több megyei nemes vonult Bihari zenekarával együtt a napoleoni utolsó nemesi felkelés idején az 1819. évi győri csatába, ahol a vármegye ezredéből több mint 49 nemes esetett. A fővárosi csatlósok a pestbudai önkéntes gyalogság és az őbudai lövészek 1809-ből származó hadilobogót tartották, amely lobogók alatt a győri csata után Bihari bandájával a Rákóczi-induló hangjaira érkeztek vissza Buda-

pestre. Az ünnepségen nagy és előkelő közönség jelent meg: József királyi herceg helyett fia, József Ferenc királyi herceg volt ott, megjelent Pekár Gyula nyugalmazott miniszter, Lieber Endre tanácsnok a székesfőváros képviselőjében, a törvényhatósági bizottság részéről Sümegi Vilmos, Ilovszky János és mások, Pest vármegyei Rexa Dezső főlevéltáros képviselte, a Közmunkatanács nevében Rakovszky Iván dr., nyugalmazott miniszter jött el. Ott voltak továbbá Wild József, a Margitsziget vezérigazgatója, Balázs Árpád zeneszerző, Mészlényi Róbert miniszteri tanácsos, a Zeneművészeti Főiskola titkára, Papp Viktor, Kaczián Géza, Vikár Béla, Szávay Gyula, Szathmáry István és még sokan mások. Eljöttek a híres pesti cigányprimások, Radics Béla, Berkes Béla, Magyar Imre, Bura Károly, Sovánka Nándor, Puresi Pépi és a többiek, a bandával együtt, valamennyi élén 36. Rácz Laci, a „cigányok királya”. Eljöttek az ünnepségre Bihari János közvetlen leszármazottai, a késő unokák: néhai Farkas Miska, a híres győri primás fia: Farkas László dr. gödöllői ügyvéd, elküldte követét a szülőföld is, Nemesabony, Mutyi Mihály személyében.

Az ünnepség a Rákóczi-indulóval kezdődött, amelyet Radics Béla primás vezetésével 30 banda egyesített zenekara játszott. Utána Zseny József, a szoborbizottság társelnöke mondta el megnyitó beszédét, mely alatt a szoborról leluhult a lepel. A szobor talapzata magyar motívumokkal kifaragott amerikai szurokfenyő. A bronzszobor székelykapú stílusban kiképzett faoszlopszaton áll, amit Kaffka Péter közmunkatanácsai mérnök tervezett a rendkívül tartós amerikai szurkos fenyőből, mely már csak a Jelloston-parkban tenyészik mint különleges anyag. Ezt a Ganz és Danubius-gyár engedte át és munkáltatta meg. A szobrot Vaszary László szobrász mintázta, bronzba Fitzek Károly öntötte. A díszítő részeket Spalt János szobrász tervezte s a faragásokat Schneller Ferenc faszobrász végezte.

A lepel leluhulásakor a monstre-zenekar just húzott, azután Szávay Gyula, a Petőfi-Társaság tagja lépett az emelvényre és elszavalta nagyhatású költeményét, a Bihari legendát, melyet zenei motívumokkal Radics Béla zenekara festett alá. Berkes Béla, Magyar Imre és Bura Károly együttes zenekara Bihari műveiből játszott el néhányat: a Palatinus-Magyar, a Verbunkost, a Hatvágást és a Hadik őbester híres nótáját. Az utolsó akkordok után Pekár Gyula, a szoborbizottság elnöke mondta el ünnepi beszédét:

A főváros koszorúját Lieber tanácsnok, Pestvármegyéét Rexa főlevéltáros, a Zeneművészeti Főiskoláét Mészlényi Róbert, az Országos Rákóczi Szövetséget Zseny József, a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületét Ilovszky János t. elnök, az Országos Szent Gellért Egyesületét Kamenszky Károly tették a talapzatra. Koszorút hozott a Protestáns Ifjak Szövetsége, a szülőfalú, számos cigányzenekar s külön koszorút tett le Rácz Laci.

A kiadásért és szerkesztésért felelős: dr. Járosi Jenő.
Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 35.

Apostol-nyomda, VIII., Horánszky-u. 20. Ig.: Lafranco István.